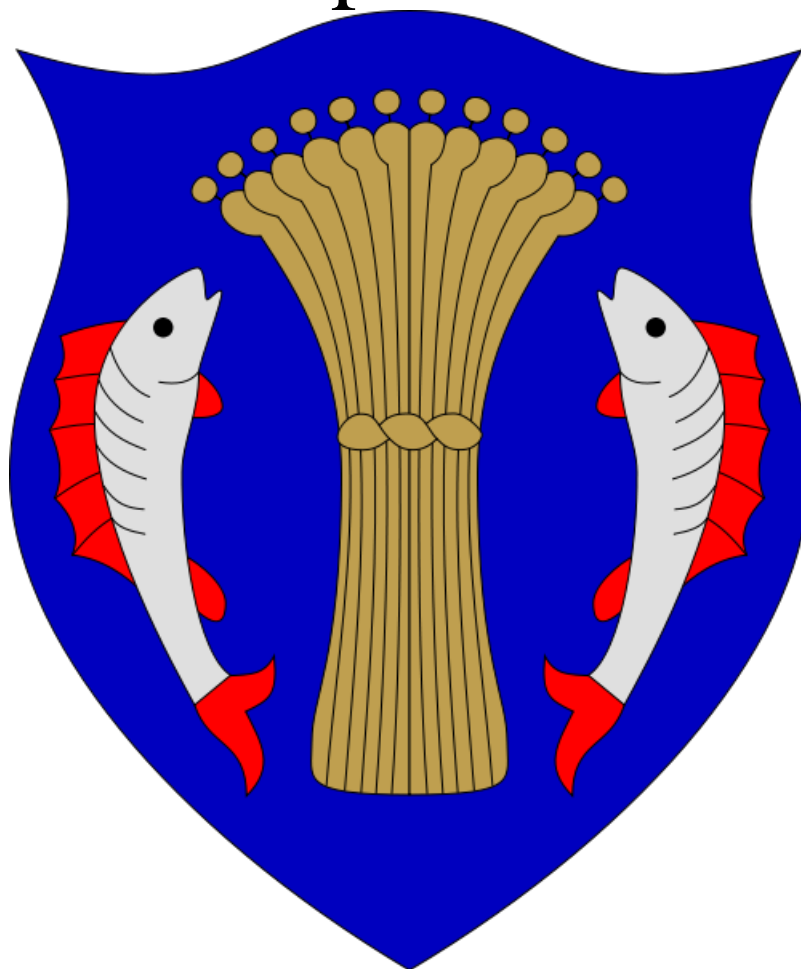

Budget 2019

Ekonomiplan 2020-21

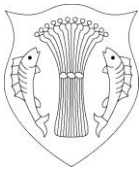

Lumparlands kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	KOMMUNDIREKTÖRENS ÖVERSIKT	1
2.	ALLMÄNNA UPPGIFTER OM LUMPARLANDS KOMMUN	2
	2.1. Kommunens förvaltning.....	2
3.	INNEHÅLLET I OCH SAMMANDRAG AV BUDGETEN.....	3
	3.1. Budgetdirektiven	3
	3.2. Bindande nivåer.....	3
	3.3. Sammandrag av budget 2019	3
	3.4. Personal	4
	3.5. Investeringar	4
4.	FINANSIERINGSDELEN	5
	4.1. Resultaträkning.....	5
	4.2. Finansieringsanalys	8
	4.3. Skatte kalkyl	9
	4.4. Landskapsandelar	9
5.	KOMMUNFULLMÄKTIGES VISION OCH MÅLSÄTTNINGAR.....	10
	5.1. Vision	10
	5.2. Verksamhetsmål 2019	10
	5.3. Verksamhetsmål 2020-2021	10
	5.4. Åtgärder för att uppnå de uppställda målen	10
6.	BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR.....	11
	6.1. Befolkningsuppgifter.....	11
	6.2. Skattesatser.....	11
	6.3. Landskapsandelar	12
	6.4. Kommunens skuldsättning	12
	6.5. Miljönyckeltal	12
	6.6. Personal	13
7.	DRIFTSEKONOMIN I DETALJ	14
	7.1. Centralförvaltningen.....	14
	7.2. Socialnämnden	17
	7.3. Skolnämnden	25
	7.4. Kultur- och fritidsnämnden	29
	7.5. Byggnads- och miljönämnden.....	31
	7.6. Tekniska nämnden.....	34

7.7. Brand- och räddningsväsendet (Räddningsområde Ålands landskommuner)	40
8. INVESTERINGARNA	42
8.1. 8552 IKT-utrustning.....	42
8.2. 8557 Eltandemcykel	42
8.3. 8562 Manskapsbil till Lumparlands FBK	42
8.4. 8402 Videungens källare	42
8.5. 8521 Byte av motionsbanans belysning	42
8.6. 8553 Byte av automationssystem i reningsverket	43
8.7. 8801 Ospecificerad utbyggnad av vattenledningar	43
8.8. 8804 Detaljplan i Långnäs.....	43
8.9. Simstrand och hopptorn.....	43
8.10. Grundförbättring av Lumpovägen.....	43
8.11. Gång- och cykelväg i Lumparby	43

1. KOMMUNDIREKTÖRENS ÖVERSIKT

Av resultaträkningen för 2019 framgår att Lumparlands kommun förväntas uppvisa ett underskott på 26 546 euro med ett positivt årsbidrag på 170 252 euro, vilket inte avviker mycket från budget 2018 och är inget alarmerande resultat. Dock visar kommunen under hela planperioden en kontinuerlig minskning av kassamedel som framöver kommer att göra det svårt att finansiera investeringar utan att uppta ytterligare lån eller annars ändra i kommunens finansiering eller organisering.

På grund av reformen av landskapsandelssystemet som trädde i kraft 2018 förväntas kommunen under 2019 ta del av 647 621 euro i vad man kan kalla ordinarie landskapsandelar, vilket är 48 831 euro mindre än vad som budgeterats 2018. Dock kommer det även inflyta 62 481 euro i olika kompensationer som även dessa betalas ut av landskapsregeringen, vilket gör att den totala summan av landskapsandelarna under 2019 förväntas bli 710 102 euro. Vad som även kan nämnas är att det framkommit vissa brister i landskapsandelssystemet under 2018 vilket har medfört att kommunen kommer få cirka 72 000 euro mer under 2018 än budgeterat. Dock har Ålands landskapsregering aviserat att dessa extra till kommunerna influtna landskapsandelar inte ska påverka positivt på det som kommer kommunerna tillhanda under 2019, vilket medför att situationen för 2019 kommer vara i stort sett oförändrad trots det positiva beskedet för 2018. Under sista året av planperioden kommer landskapsandelarna vara hela 224 240 euro mindre än mot bokslut 2017 vilket ofrånkomligen inverkar väsentligt på kommunens totala ekonomi.

Skatteinkomsterna fortsätter att stiga enligt prognoserna. Dock krävs viss försiktighet vid prognosticerande av skatteinkomsterna då kommunens befolkningstal inte ser ut att till någon stor del förändras under 2019 och inte heller förväntas några företagsetableringar. Vad som dock kan komma att positivt påverka kommunens skatteinkomster och befolkningstal är försäljningen av en radhustomt under 2018 där byggstart just nu förväntas vara någon gång under 2019.

Investeringarna med ett nettobelopp på 124 334 euro under 2019 är väsentligt högre jämfört med både 2017 och 2018 vilket kommer påverka vår likviditet då allt detta ska förverkligas med egna medel. Dock är i stort sett samtliga investeringar nödvändiga och många är sådana som skjutits upp på grund av kommunens tidigare ekonomiska situation. Några större investeringar är det dock inte tal om, utan flera mindre som totalt skapar ett betydande belopp för kommunen.

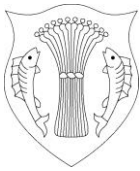
Lumparlands kommun fortsätter att under hela planperioden amortera på sina skulder med omkring 120 000 euro per år vilket gör att skuldbördan och lån per invånare för varje år sjunker. Dock kvarstår många år med fortsatt amortering då skuldbördan fortfarande kommer vara så hög som 1 393 000 euro efter 2019.

Eftersom ingen lag ännu trätt i kraft vad gäller en reform av kommunstrukturen och att kommunindelingsutredningen för Södra Åland inte är klar vid denna budgets godkännande utgår budget 2019 och ekonomiplan 2020-21 från att Lumparland kvarstår som egen kommun under planperioden.

Sammanfattningsvis ser budget 2019 acceptabel ut. Utgående från hela planperioden kan dock inte den ekonomiska utvecklingen fortsätta och det finns behov av att redan nu se över kommunens sätt att organisera sig om man inte kan öka finanseringen av den totala verksamheten.

Mattias Jansryd

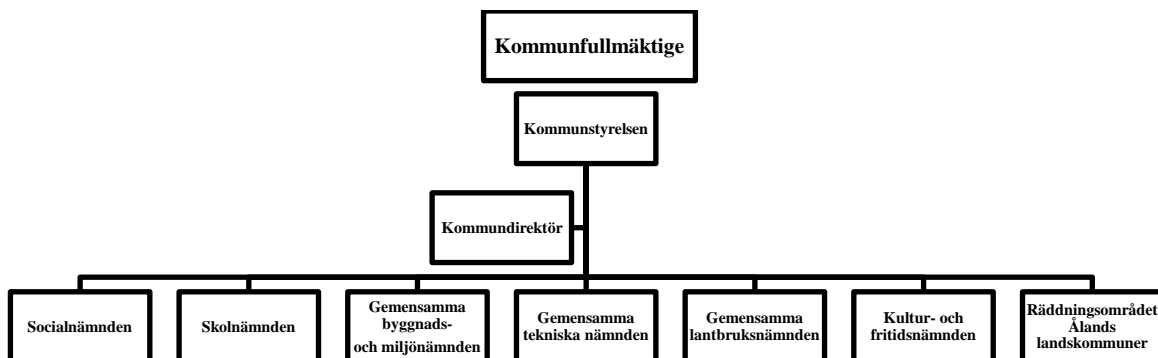

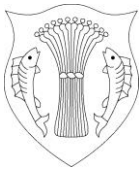
2. ALLMÄNNA UPPGIFTER OM LUMPARLANDS KOMMUN

Statistik	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Befolkning 31.12 enl. ÅSUB	395	401	395
Skattesats	19,5 %	19,5 %	19,5 %
Verksamhetens kostnader (1 000 euro)	-2 220	-2 245	-2 284
Verksamhetens intäkter (1 000 euro)	245	198	238
Skatteinkomster (1 000 euro)	1 500	1 517	1 522
Skatteinkomster, euro/inv.	3 798	3 783	3 853
Landskapsandelar (1 000 euro)	811	696	710
Årsbidrag (1 000 euro)	320	149	170
Avskrivningar (1 000 euro)	-177	-176	-197
Lån 31.12 (1 000 euro)	1 628	1 508	1 393
Lån, euro/inv.	4 121	3 760	3 526

2.1. Kommunens förvaltning

Kommunfullmäktige består av nio ledamöter för mandatperioden 2016-2019. Kommunstyrelsen består i sin tur av sex ledamöter med personliga ersättare. Därtill består förvaltningen av nämnder varav vissa är gemensamma med andra kommuner. Kommunstyrelsen utses för två år i sänder. Nämnderna tillsätts för fullmäktiges mandatperiod.

3. INNEHÅLLET I OCH SAMMANDRAG AV BUDGETEN

3.1. Budgetdirektiven

Budgetdirektiven, godkända av kommunstyrelsen genom § 74/20.6.2018, utgår från budget 2018 inklusive under budgetåret beviljade tilläggsanslag.

3.2. Bindande nivåer

3.2.1. Driftsekonomidelen

Budgetens nettobelopp för varje förvaltningsorgan är bindande gentemot kommunstyrelsen och budgetens totala nettobelopp är bindande gentemot kommunfullmäktige. Med beaktande av de målsättningar, eventuella begränsningar samt öronmärkta belopp som kommunfullmäktige fastställt i samband med att anslaget godkänts, får varje förvaltningsorgan göra omDispositioner mellan resultatenheterna. Kommunstyrelsen får i sin tur göra omDispositioner mellan förvaltningsorganen, även det med beaktande av de målsättningar, eventuella begränsningar samt öronmärkta belopp som kommunfullmäktige fastställt. Personalkostnader kan inte omDispositioneras för andra ändamål utan kommunfullmäktiges godkännande. Fullmäktige inrättar nya ordinarie tjänster och beslutar om utökning av ordinarie arbetstagare.

3.2.2. Investeringsdelen

Investeringsdelens anslag står till respektive förvaltningsorgans disposition för det projekt eller ändamål med de eventuella begränsningar som kommunfullmäktige fastställt i samband med att anslaget godkänts. Nettobeloppet är bindande gentemot kommunfullmäktige.

3.2.3. Resultaträkningsdelen

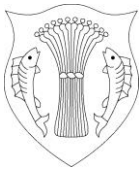
Kommunfullmäktige fastslår vilka anslag som följer efter verksamhetsbidraget, som är bindande gentemot kommunfullmäktige. Planenliga avskrivningar som beräknats enligt avskrivningsplanen är inte bindande gentemot kommunfullmäktige.

3.2.4. Finansieringsdelen

Poster som ska täcka ett finansieringsbehov eller utgöra överföring av finansieringsöverskott är bindande för kommunstyrelsen gentemot kommunfullmäktige.

3.3. Sammandrag av budget 2019

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring i % 2018-19	Rel. Andel % 2019	Andel/skattesats
Centralförvaltningen	-194 692,62	-255 020,34	-250 809,00	-1,65 %	12,25 %	2,39
Socialnämnden	-879 426,05	-799 923,28	-824 021,00	3,01 %	40,26 %	7,85
Skolnämnden	-560 838,48	-638 879,00	-633 103,00	-0,90 %	30,93 %	6,03
Kultur- och fritidsn.	-53 566,03	-53 615,16	-53 459,00	-0,29 %	2,61 %	0,51
Byggnads- och miljön.	-20 486,91	-23 919,00	-25 103,00	4,95 %	1,23 %	0,24
Tekniska nämnden	-224 446,04	-244 920,00	-226 804,00	-7,40 %	11,08 %	2,16
Brand- och räddning	-41 605,76	-31 180,00	-33 461,00	7,32 %	1,63 %	0,32
Totalt	-1 975 061,89	-2 047 456,78	-2 046 760,00	-0,03 %	100,00 %	19,50

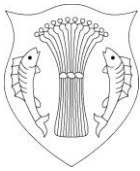
3.4. Personal

	Budget 2018	Budget 2019
Centralförvaltningen	2,60	2,60
Socialnämnden		
<i>Socialkansli</i>	1,00	0,80
<i>Barnomsorg</i>	5,00	4,50
<i>Äldreomsorg</i>	8,12	8,82
Skolnämnden	7,65	8,65
Kultur-och fritidsnämnden	0,50	0,50
Byggnads- och miljönämnden*	0,28	0,28
Tekniska nämnden*	1,68	1,56
Brand- och räddningsväsendet*	0,06	0,06
Totalt	26,89	27,77

*Lumparlands del av den totala personalen

3.5. Investeringar

	2019	2020	2021
8552 <i>IKT-utrustning</i>	6 000	6 000	6 000
8557 <i>Eltandemcykel</i>	4 084		
8562 <i>Manskapbil till Lumparlands FBK</i>	25 000		
8402 <i>Åtgärder i Videungens källare</i>	10 000		
8521 <i>Byte av motionsbanans belysning</i>	21 750		
8553 <i>Byte av automationssystem i reningsverket</i>	40 000		
8801 <i>Ospecificerad utbyggnad av vattenledningar</i>	10 000	10 000	10 000
8804 <i>Detaljplan i Långnäs</i>	7 500		
<i>Simstrand och hopptorn</i>		25 000	
<i>Grundförbättring av Lumpovägen</i>		50 000	
<i>Gång- och cykelväg i Lumparby</i>			50 000
Totalt	124 334	91 000	66 000

4. FINANSIERINGSDELEN

Kommunens finansieringsdel presenteras i form av en resultaträkning och en finansieringsanalys. Finansieringsanalysen utvisar finansieringsförändringarna och det beräknade penningflödet under budgetåret och hur finansieringen ordnas utgående från det förväntade resultatet i resultaträkningen. Resultaträkningen och finansieringsanalysen bildar således en ekonomisk helhetsbild av den ekonomiska situationen för kommunen.

Resultaträkningen bildas av poster från budgetens driftsdel och finansieringsdel.

4.1. Resultaträkning

Resultaträkningen innehåller nedan uppräknade poster.

4.1.1. Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter och kostnader omfattar intäkter och kostnader från den löpande driftsverksamheten, såsom försäljningsinkomster, avgifter, löner, kundtjänster etc.

4.1.2. Verksamhetsbidraget

Verksamhetsbidraget är alltid negativt och visar på skillnaden mellan verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader. Bidraget anger hur mycket den kommunala driftsverksamheten kostar netto och vad som således ska finansieras med skatteinkomster, landskapsandelar och övriga finansiella inkomster.

4.1.3. Skatteinkomster

Visar det förväntade inflödet av skatter under året. Skatteinkomsterna utgörs av flera olika skatter.

4.1.3.1. Förvärvsinkomstskatt

Finlands kommunförbund gör i samarbete med finansministeriet och skatteförvaltningen en landsomfattande prognos för kommunernas skatteintäkter. Förvärvsinkomstskatten utgår från denna prognos med skattesatsen 19,5 %.

4.1.3.2. Fastighetskatt

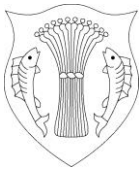
Fastighetsskatten utgår från Finlands kommunförbunds prognosverktyg skatten består av följande delar:

- Allmän
- Stadigvarande boende
- Allmännyttiga samfund
- Obebyggd byggplats
- Kraftverk

4.1.3.3. Samfundsskatt

Samfundsskatten är svår att prognosticera då det är svårt att förutspå hur företagen kommer att agera. Viss återhållsamhet i prognoserna behövs då samfundsskatterna tidigare år har varit lägre än vad Finlands kommunförbund prognosticerat. Prognoserna baserar sig på skatteförvaltningens skattestatistik och de periodiska skatteredovisningarna.

4.1.3.4. Övriga skatteinkomster

Beloppet består av kommunens andel av på Åland influten källskatt.

4.1.4. Landskapsandelar

År 2018 infördes ett nytt landskapsandelssystem. År 2019 är det andra året i det treåriga övergångssystemet och andelarna kommer således vara lägre än andelarna för 2018. Landskapsandelarna för 2019 förväntas vara 710 102 euro, vilket är 13 650 euro mer än som budgeterades 2018. Detta beror på att kompensationer för uteblivna inkomster från beskattningen av kapitalinkomst och kompensationer för konkurrenskraftsavtalet inte var budgeterat för under 2018.

4.1.5. Finansiella intäkter och kostnader

Beloppet består främst av ränteutgifter på lån och därtill hörande låneomkostnader. Beloppet kan även innefatta inkomsträntor från skatteredovisningen, förseningsräntor på kommunens utestående fordringar samt vissa andra inkomsträntor.

4.1.6. Årsbidraget

Driftshushållningens överskott eller det s.k. årsbidraget är ett kommunalekonomiskt relationstal som beskriver kommunens egen finansieringsförmåga för investeringar. Årsbidraget utgör det mest centrala ekonomiska jämförelsetalet för kommuner och anger hur mycket som återstår för amorteringar och avskrivningar. Målsättningen för årsbidragets storlek är beroende på den enskilda kommunens finansieringsläge och investeringsbehov.

4.1.7. Avskrivningar och nedskrivningar

Utgör kostnaden för aktivering av kommunens anläggningstillgångar. Avskrivningarna återspeglar alltså den årliga förslitningen av kommunens tillgångar. Avskrivningarna följer en av kommunfullmäktige uppgjord plan.

4.1.8. Räkenskapsperiodens resultat

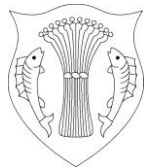
Anger resultatet före förändringar i avskrivningsdifferens, förändringar i reserveringar eller förändringar i fonder.

4.1.9. Ökning/minskning av reserver

Visar eventuella förändringar i reserveringar

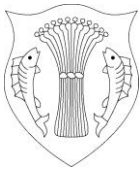
4.1.10. Över- eller underskott

Över- eller underskottet visar den uppskattade förändringen i kommunens eget kapital. Ett underskott minskar på kommunens eget kapital medan ett överskott ökar det egna kapitalet.

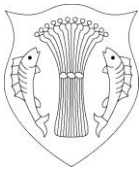
Budget 2019 och ekonomiplan 2020-21 för Lumparlands kommun

Resultaträkning		Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhetens intäkter		245 231,46	197 798,00	237 743,00	242 497,86	247 347,82
Verksamhetens kostnader		-2 220 293,35	-2 245 279,78	-2 284 493,00	-2 330 182,86	-2 376 786,52
Verksamhetsbidrag		-1 975 061,89	-2 047 481,78	-2 046 750,00	-2 087 685,00	-2 129 438,70
	<i>Förändring</i>		3,67 %	-0,04 %	2,00 %	2,00 %
Skatteinkomster		1 500 290,55	1 517 000,00	1 522 000,00	1 587 000,00	1 670 000,00
Landskapsandelar		810 857,80	696 452,00	710 102,00	624 346,00	586 617,00
Finansiella intäkter och kostnader		-16 071,48	-16 800,00	-15 100,00	-15 100,00	-15 100,00
Årsbidrag		320 014,98	149 170,22	170 252,00	108 561,00	112 078,30
	<i>Förändring</i>		-53,39 %	14,13 %	-36,24 %	3,24 %
Avskrivningar och nedskrivningar		-177 001,71	-176 248,93	-196 798,00	-203 631,33	-208 798,00
Extraordinära poster						
Räkenskapsperiodens resultat		143 013,27	-27 078,71	-26 546,00	-95 070,33	-96 719,70
Ökning/minskning av reserver						
Räkenskapsperiodens över/underskott		143 013,27	-27 078,71	-26 546,00	-95 070,33	-96 719,70
Budgeterade över- och underskott år 2017-2019 sammalagt	89 388,56					

4.2. Finansieringsanalys

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Årsbidrag	320 014,98	149 170,22	170 252,00	108 561,00	112 078,30
Extraordinära poster					
Korrektivposter till internt tillförda medel	-49 618,20				
Investeringsutgifter	-47 047,61	-61 000,00	-135 084,00	-91 000,00	-66 000,00
Finansieringsandelar för investeringar			10 750,00		
Inkomster från överlåtelse av tillgångar bland bestående aktiva	55 000,00				
Verksamhetens och investeringsarnas kassaflöde	278 349,17	88 170,22	45 918,00	17 561,00	46 078,30
Ökning av utlåningen					
Minskning av utlåningen					
Ökning av långfristiga lån	7 200,00				
Minskning av långfristiga lån	-121 459,29	-120 397,15	-120 279,43	-120 279,43	-120 279,43
Förändring av kortfristiga lån	546,41				
Förändring av lånebeståndet	-113 712,88	-120 397,15	-120 279,43	-120 279,43	-120 279,43
Förändring i eget kapital					
Förändring av förvaltad medel och kapital					
Förändring av omsättningstillg.					
Förändring av fordringar	-19 749,28				
Förändring av räntefria skulder	100 266,69				
Förändring av likvida medel	245 153,70	-32 226,93	-74 361,43	-102 718,43	-74 201,13
Kassamedel 1.1	74 060,84	319 214,54	286 987,61	212 626,18	109 907,75
Kassamedel 31.12	319 214,54	286 987,61	212 626,18	109 907,75	35 706,62
Skuldbörda	1 627 757,75	1 507 876,33	1 393 000,00	1 272 720,57	1 152 441,14
Lån per invånare	4 120,91	3 818,00	3 526,00	3 222,08	2 917,57

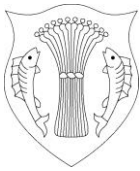

4.3. Skattekalcul

	2017	2018	2019	2020	2021
5000 Kommunal inkomstskatt	1 335 302,96	1 346 000,00	1 359 000,00	1 420 000,00	1 499 000,00
5100 Fastighetsskatt	79 540,76	81 000,00	80 000,00	81 000,00	81 000,00
5200 Andel av samfundsskatt	77 749,74	80 000,00	75 000,00	78 000,00	82 000,00
5300 Källskatt	7 697,09	10 000,00	8 000,00	8 000,00	8 000,00
Totalt	1 500 290,55	1 517 000,00	1 522 000,00	1 587 000,00	1 670 000,00

4.4. Landskapsandelar

	2017	2018	2019	2020	2021
5500 Allmän landskapsandel	59 050,86				
5600 Landskapsandel för socialvård	506 315,04	49 814,00	12 686,00	12 686,00	12 686,00
5700 Landskapsandel för grundskola	253 600,08	224 818,00	221 549,00	221 549,00	221 549,00
5710 Landskapsandelar bibliotek	10 300,64				
5715 Landskapsan. idrott, ungd. och kult.	12 565,66				
5716 Landskapsandelar för kultur		5 891,00	6 044,00	6 044,00	6 044,00
5850 Övriga landskapsandelar	1 000,00		48 027,00		
5900 Skattekomplettering		301 616,00	331 884,00	331 884,00	331 884,00
5910 Kapitalinkomstskattekompensation	21 110,76		14 454,00	14 454,00	14 454,00
5995 Justering av överf. av landskapsand.	-53 085,24	114 313,00	75 458,00	37 729,00	
Totalt	810 857,80	696 452,00	710 102,00	624 346,00	586 617,00

5. KOMMUNFULLMÄKTIGES VISION OCH MÅLSÄTTNINGAR

5.1. Vision

Att ge kommuninvånarna en prisvärd relevant service av hög kvalitet. Lumparland fortsätter att existera som en självständig kommun och erbjuder när demokrati för invånarnas bästa.

5.2. Verksamhetsmål 2019

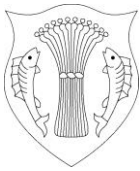
- Att se till att kommunens basservice (barnomsorg, skola och äldreomsorg) sköts så effektivt och förmånligt som möjligt i egen regi.

5.3. Verksamhetsmål 2020-2021

- Att utveckla servicen både självständigt och i samarbete med andra aktörer.

5.4. Åtgärder för att uppnå de uppställda målen

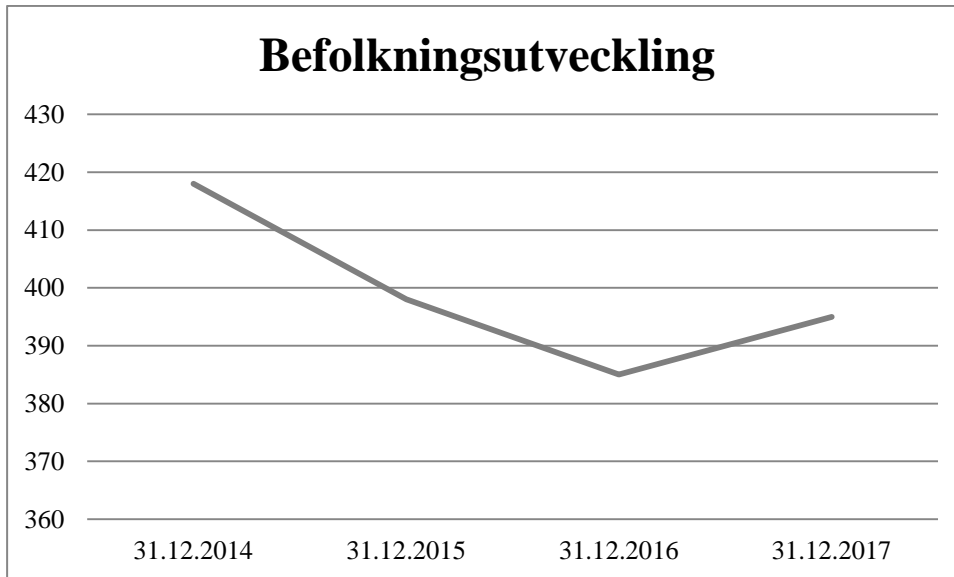
- Möjliggöra inflyttning genom att erbjuda bostäder och bostadstomter, vilket leder till högre skatteintäkter.
- Effektivera servicen inom ramen för en självständig kommun med hjälp av relevanta IKT-lösningar.

6. BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

6.1. Befolkningsuppgifter

Befolkningen i kommunen har sedan 31.12.2014 minskat från 418 personer till 395 personer 31.12.2017. Den ekonomiska utvecklingen i kommunen är stram med hänsyn till de indikatorer som finns tillgängliga. Utmaningarna är främst befolkningsutvecklingen och befolkningsstrukturen med avseende på försörjningsbördan och den framtida ekonomiska utvecklingen i kommunen. Budgeten utgår från ett befolkningstal på 395 personer under 2019.

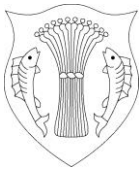
Åldersstruktur	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
0-14	69	60	57	63
15-64	242	235	226	228
65-	107	103	102	104
Totalt	418	398	385	395

6.2. Skattesatser

6.2.1. Inkomstkatten

Inkomstskattesatsen är 19,50 procent.

Inkomstskattesatsförändring	Påverkan i euro
1 %	80 000
0,50 %	50 000
0,25 %	20 000

6.2.2. Fastighetsskatten

	2019
Allmän	0,60 %
Stadigvarande boende	0,00 %
Övriga bostadsbyggnader	0,90 %
Allmännyttiga samfund	0,00 %
Obebyggd byggplats	0,00 %
Kraftverk	0,60 %

6.3. Landskapsandelar

År 2018 infördes ett nytt landskapsandelssystem. År 2019 är det andra året i det treåriga övergångssystemet och andelarna kommer således vara lägre än andelarna för 2018. Landskapsandelarna för 2019 förväntas vara 710 102 euro, vilket är 13 650 euro mer än som budgeterades 2018. Detta beror på att kompensationer för uteblivna inkomster från beskattningen av kapitalinkomst och kompensationer för konkurrenskraftsavtalet inte var budgeterat för under 2018.

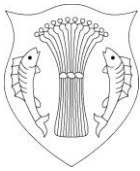
6.4. Kommunens skuldsättning

Kommunen förväntas inte ta några nya lån under 2019 och amorteringen fortsätter i samma takt som tidigare år. Kommunens skuldsättning beräknas minska med 120 279 euro under 2019.

6.5. Miljönyckeltal

	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Elektricitetskonsumtion, CO2-utsläpp, ton		
Offentliga byggnader	64,8	64,2
Hyreshus	3	3
Trafikleder	4	4
Vatten och avlopp	19	20
Utsläpp totalt	90,8	91,2
Bränsle, CO2-utsläpp ton		
Eldningsolja	63,8	58,8
Vatten och avlopp m3		
Administration	15	10
Omsorg	683	634
Skola	256	200
Daghem	234	191
Boende	910	894
Vatten och avlopp totalt	2098	1929

Miljönyckeltalen tas fram av tekniska nämnden vid uppgörandet av bokslutet. Eventuella målsättningar kring miljön ställs antingen upp av berörd nämnd eller kommunfullmäktige i budget.

6.6. Personal

Det förväntas vissa personalförändringar under 2019. Det finns ett minskat behov av personal inom barnomsorg varför anställda i barnomsorg under 2019 minskar med 0,5 årsverken.

Sedan våren 2018 är socialsekreteraren anställd i 80 % av heltid, och förväntas vara det även under 2019, vilket minskar socialkansliet med 0,2 årsverken under 2019.

På grund av att det finns ett permanent behov av utökad personalstyrka inom äldreomsorgen stiger personalstyrkan med 0,7 årsverken.

Inom skolnämndens ansvarsområde budgeteras det under 2019 för ett årsverke mer än under 2018 eftersom skolan anställt en språkstödslärare för elever med annat modersmål än svenska.

Inom tekniska nämnden har justeringar gjorts i den interna fördelningen mellan Lemland och Lumparland vilket medför att den personalkostnad som faktureras Lumparland minskat och därmed även Lumparlands kommuns årsverken inom den tekniska sektorn.

	Budget 2018	Budget 2019
Centralförvaltningen	2,60	2,60
Socialnämnden		
<i>Socialkansli</i>	1,00	0,80
<i>Barnomsorg</i>	5,00	4,50
<i>Äldreomsorg</i>	8,12	8,82
Skolnämnden	7,65	8,65
Kultur-och fritidsnämnden	0,50	0,50
Byggnads- och miljönämnden*	0,28	0,28
Tekniska nämnden*	1,68	1,56
Brand- och räddningsväsendet*	0,06	0,06
Totalt	26,89	27,77

*Lumparlands del av den totala personalen

6.6.1. Löner

På grund av för lågt budgeterade löner sett till det faktiska personalbehovet under 2018 samt att ett nytt kollektivavtal förhandlats fram under sommaren 2018 stiger lönekostnaderna med 165 511 euro eller 13,13 %.

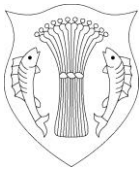
6.6.2. Rekrytering

Kommunen har haft omfattande nyrekrytering på många poster under 2017-2018. Dock förväntas nyrekryteringen minska under 2019 då personalomsättningen normaliserats under sommaren 2018. I och med kommunens placering och litenhet är det viktigt att kommunen framställs som en positiv arbetsgivare som i den mån det är möjligt satsar på sina anställda genom kompetensutveckling och stödande av friskvårdsaktiviteter.

6.6.3. Arbetshälsa

Kommunen har den lagstadgade företagshälsovården i vilken ingår arbetsplatsbesök och hälsoundersökningar samt besök till läkare och arbetsfysioterapeut.

7. DRIFTSEKONOMIN I DETALJ

7.1. Centralförvaltningen

Anslagsansvarig
Kommundirektören.

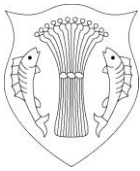
	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring mot 2018
Externa	-194 692,62	-255 020,34	-250 809,00	-1,65 %
Interna	48 696,21	49 790,88	44 176,00	-11,28 %

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
1101 Kommunal- och lagtingsval			-3 319,00		
1102 Riksdagsval			-1 095,00		
1103 Presidentval		-2 772,75			
1104 EU-val			-959,00		
1201 Revision	-1 555,45	-1 492,21	-2 220,00		
1202 Kommunfullmäktige	-2 312,75	-3 245,69	-3 073,00		
1203 Kommunstyrelsen	24 141,07	-10 462,34	-7 762,00		
1204 Kommunkansliet	-181 677,65	-194 555,76	-191 380,00		
1205 Allmän förvaltning	-13 279,10	-20 650,00	-18 862,00		
1206 Företagshälsovård	-1 907,42	-2 800,00	-4 000,00		
1207 Ålands skattebyrå	-9 387,57	-9 500,00	-8 500,00		
1208 Lumparlands Info	-2 262,75	-2 326,59	-2 314,00		
1210 Lantbruksnämnden	-6 451,00	-7 215,00	-6 930,00		
5301 Ålands Natur och Miljö			-395,00		
Totalt	-194 692,62	-255 020,34	-250 809,00	-255 825,18	-260 941,68

Centralförvaltningens interna uppgift är att sköta sekretariatfunktioner för kommunfullmäktige, och kommunstyrelsen samt av kommunstyrelsen tillsätta kommittéer och att bistå den övriga förvaltningen med sakkunskap och ekonomisk rådgivning samt koordinera kommunens budget och bokslut, sköta bokföringen, löneutbetalningen och faktureringen. Centralförvaltningens externa uppgift är att fungera som ansikte utåt, att tillhandahålla information och basfakta om kommunen samt att informera om aktuella frågor av lokalt intresse, vilka på ett eller annat sätt berör kommuninvånarna.

7.1.1. Kommunfullmäktige

Kommunens högsta beslutanderätt tillkommer kommunfullmäktige. Fullmäktige godkänner budgeten och ekonomiplanen, fastställer skattesatsen och kommunens avgifter, beslutar om långfristiga lån m.m. Resultatenheten omfattar främst anslag för mötesarvoden åt kommunens förtroendevalda och tjänsteinnehavare för fullmäktiges sammanträden samt andra därtill hörande kostnader.

7.1.2. Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar bl.a. för kommunens förvaltning och ekonomi, bevakar kommunens intressen, företräder kommunen och för kommunens talan, om inte fullmäktige eller speciallagstiftning påtalar annat.

7.1.3. Revision

För granskning av förvaltningen och räkenskaperna, som utförs för varje löpande räkenskapsår, väljer kommunfullmäktige efter nyval för sin mandatperiod revisorer och för dem en personlig ersättare och utser en som fungerar som yrkesrevisor.

7.1.4. Val

I anslaget ingår de kostnader som hänförs till de allmänna val som kommunen är skyldiga att administrera. Under 2019 planeras riksdagsval, EU-parlamentsval samt lagtings- och kommunalval.

7.1.5. Kommunkansliet

I anslaget ingår löner till kommunkansliet personal, post- och teletjänster och materialinköp m.m.

Målsättning

- Individuella medarbetarsamtal med alla ordinarie anställda.
- Utveckla ekonomi- och budgetuppföljningen.

	Budget 2018	Budget 2019
Kommundirektör	1,00	1,00
Ekonomichef	0,80	0,80
Byråsekreterare	0,80	0,80
Totalt	2,60	2,60

7.1.6. Allmän förvaltning

I anslaget ingår förvaltningsgemensamma utgifter så som medlemsavgifter och utbildning som är verksamhetsöverskridande.

För 2019 budgeteras 3 749 euro för särskild kommunal tillställning med anledning av att det är mandatperiodens sista år. Därtill budgeteras 4 700 euro för ibruktagandet av det nationella inkomstregistret.

7.1.7. Företagshälsovården

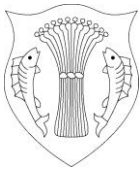
Omfattar den lagstadgade företagshälsovården. De lagstadgade företagshälsovårdstjänsterna köps av Cityläkarna Ab.

7.1.8. Beskattning

Omfattar kommunens andel av de kostnader som Skatteförvaltningen uppbär för administration av skatteintäkter.

7.1.9. Lumparlands info

Under detta moment upptas anslag för kommunens infoblad, som utkommer 12 gånger per år samt anslag för skötseln av kommunens webbplats på internet. Kommunens infoblad sköts av ekonomi-

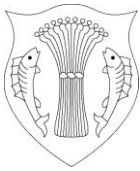
chefen och webbplatsen av byråsekreteraren. Dessa medier är centrala för kommunens informationsverksamhet.

7.1.10. Lantbruksnämnden

Under detta moment upptas anslaget för den gemensamma lantbruksnämnden. Huvudman för nämnden är Hammarlands kommun.

7.1.11. Ålands Natur och Miljö

Under 2019 budgeteras 395 euro för deltagande i projektet Städa Åland som framdrivs av Ålands Natur och Miljö.

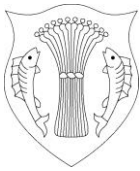

7.2. Socialnämnden

Anslagsansvarig
Socialsekreteraren.

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring mot 2018
Externa	-879 426,05	-799 923,28	-824 021,00	3,01 %
Interna	-142 086,66	-158 571,02	-128 084,00	-19,23 %

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
2101 Socialnämnden	-3 661,43	-2 844,79	-2 523,00		
2102 Socialkansliet	-40 937,99	-55 415,49	-53 923,00		
2211 Daghemmet Videungen och Myrst.	-209 906,59	-199 741,29	-204 656,00		
2221 Hemvårdsstöd för barn	-29 274,11	-30 000,00	-31 191,00		
2311 Oasen	-41 667,07	-24 000,00	-5 291,00		
2423 Närståendevård	-14 658,45	-20 675,92	-28 340,00		
2424 Färdtjänst / socialförordningen	-1 363,55	-2 000,00	-2 000,00		
2331 Hemvård	-34 010,39	-39 130,88	-32 739,00		
2333 Lokalvård	-19 516,21	-21 750,41	-20 828,00		
2334 Effektiverat serviceb. / Kapellh.	-395 462,25	-325 511,17	-400 914,00		
2335 Äldreomsorg på distans	-4 333,00		-8 815,00		
2411 Ålands Omsorgsf. / Specialoms.		-100,00	-100,00		
2421 Färdtjänst / handikapplagen	-6 562,83	-4 000,00	-7 998,00		
2422 Annan handikappservice	-12 994,70	-15 650,00	-750,00		
2413 Personlig hjälpare	-1 283,29	-1 180,00	-110,00		
2511 Pixne	-6 456,60	-1 000,00	-395,00		
2512 A-Kliniken	-3 867,60	-5 000,00	-1 300,00		
2231 Fältarna	-2 214,79	-3 000,00	-2 514,00		
2232 Familjerådgivning	-5 187,00	-5 000,00	-6 042,00		
2233 Adoptionsrådgivning	-350,55	-1 000,00			
2234 Stödperson / öppenvård	-511,44	-10 000,00	-4 616,00		
2237 Barnskydd och ungdomsvård	-1 661,57				
2240 Barnskyddsjour	-1 620,28	-2 123,33	-2 120,00		
2242 Privata barnskyddsanstalter	-16 803,60	-10 000,00	-1 000,00		
2243 Familjevård		-10 000,00	-1 000,00		
2244 Eftervård	-1 252,72	-5 000,00	-3 500,00		
2236 Förebyggande barn och ungdomsv.	-1 601,50				
2531 Utkomststöd	-2 494,83	-4 700,00	100,00		
2532 Förebyggande utkomststöd		-500,00	-400,00		
2533 Nykterhetsarbete	-76,36	-600,00	-56,00		
2412 Ålands Omsorgsförbund/ Stift. Hem.	-19 695,35				
2534 Verksamhet i sysselsättningsyfte			-1 000,00		
Totalt	-879 426,05	-799 923,28	-824 021,00	-840 501,42	-857 311,45

Sociala sektorn omfattar socialnämnden och socialkansliet. Socialnämnden har ett helhetsansvar för kommunens socialförvaltning och socialverksamhet. Socialnämndens förvaltning handhas under år 2019 av en socialsekreterare 80 % av heltid. Kommunkansliets bokförare och byråsekreterare handhar löneräkning, bokföring och fakturering för socialväsandets del. Socialsekreteraren är budgetansvarig och har helhetsansvar för socialförvaltningens alla verksamheter.

Daghemsföreståndaren ansvarar för daghemsverksamheten, ledande närvårdaren för hemservicen och det effektiverade serviceboendet Kapellhagen. Gällande anställningar av vikarier och inköp av förnödenheter görs det i samråd med socialsekreteraren som ansvarar för att enheterna följer den uppställda budgetramen.

Målsättning

- Följa med landskapsregeringens fortsatta åtgärder kring den planerade socialvårdsreformen. Delta i planeringen av en eventuell mellankommunal samarbetsmodell gällande kommunernas socialtjänst KST.
- Socialnämnden ska erbjuda socialvård av god kvalitet till kommunens invånare.
- Genom god förvaltning, gott bemötande, stödåtgärder samt olika tjänster och förmåner ska socialnämnden främja och upprätthålla enskilda personers eller familjers sociala trygghet och funktionsförmåga.
- Administrationen ska planera, samordna och leda socialnämndens verksamhet, personal och övriga resurser för att nå en ändamålsenlig socialservice inom godkänd budgetram.
- Vård och omsorg ska ges med respekt och lyhördhet för individens specifika behov och värderingar.
- Alla ska bemötas lika med respekt och omtanke. Socialnämndens verksamhetsenheter ska i all sin verksamhet iakttä ett hållbarhetstänkande.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Kontinuerlig ekonomi- och måluppföljning.
- Kundenkät för äldreomsorgen.
- Arbetet planeras så ändamålsenligt och resurseffektivt som möjligt.
- Alla enheter har regelbundna möten som dokumenteras. Kontinuerlig fortbildning ges enligt gällande rekommendationer tre dagar årligen per medarbetare.
- Utreda anskaffning av dokumentationssystem inom socialvården, t.ex. Abilita socialvårdsjournal till socialkansliet.

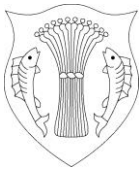
7.2.1. Barnomsorg

Barnomsorgen består av daghemsverksamhet och fritidshemsverksamhet för skolbarn samt vid behov familjedagvård i barnets hem. Barnomsorgen kan omfatta barn från nio månader till barn som deltar i andra årets skolundervisning.

7.2.1.1. Barnomsorg i daghem

Barnomsorgen drivs i daghemmet Videungen.

Personalen på daghemmet innefattar vårterminen 2019 en daghemsföreståndare (barntädgårdslärare med ca 16 % arbetstid för administrativa uppgifter), en barntädgårdslärare, två barnskötare, en lokalvårdare-köksbiträde. Från höstterminen 2019 hålls en barnskötare vakant pga lågt barnantal, i samband med naturlig avgång. Antalet barn på daghemmet höstterminen 2018 är 15, samtliga över tre år. Öppettider är kl. 6.45 – 17.15. Totalt har daghemmet möjlighet att ta emot 21 barn.

Den befintliga personalen sköter språkstödet för barnen med annat modersmål. Lokalen Myrstacken är inte behövlig för daghemsändamål 2019.

Skolans gymnastiksal används regelbundet för barnomsorgens behov.

Specialbarträdgårdslärartjänster köps av Lemland.

Kommunen har inte egen lekparcsverksamhet men vid behov utreds möjlighet att köpa lekparcsplatser från andra kommuner.

Kommunen kan vid behov sälja platser till andra kommuner i den mån efterfrågan finns. Eftersom barnantalet har minskat, minskar även barnomsorgsavgifterna.

Målsättning

- Erbjudna samtliga barn barnomsorg och upprätthålla en välfungerande verksamhet inom daghemmet, inkluderat fritidshemsservice bl.a. i Videungens ateljé. Upprätthålla ett gott samarbete med utomstående aktörer så som naturskolan och trafikundervisningen.
- Barnomsorgen ska genom god omvårdnad, pedagogisk verksamhet och lekmöjligheter bidra till att barnen får goda uppväxtvillkor och att hela familjen bemöts med ansvar och respekt.
- För barn med annat modersmål ordnas språkstöd i enlighet med landskapsregeringens regelverk. Förundervisningen följer de grunder som landskapsregeringen beslutat om härför.
- Samarbetet med daghemmet och äldreomsorgen vid Kapellhagen utvecklas till 2019.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Utarbeta skolningsplan för daghemspersonal.
- Kontinuerlig fortbildning för daghemspersonal.
- Regelbundna möten med ansvarspersoner.
- Regelbunden måluppföljning utgående från verksamhetens värdegrund och ekonomi.
- Terminsvisa föräldramöten och föräldrasamtal.

7.2.1.2. Familjedagvård

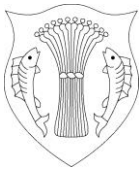
För närvarande finns inte behov av familjedagvård, därmed budgeteras inte medel för familjedagvård för år 2019.

7.2.1.3. Hemvårdsstöd

Vårdnadshavare för barn under 3 år som inte utnyttjar av kommunen bekostad barnomsorg har enligt lag rätt att få stöd för vård av barn i hemmet. Kostnaderna för hemvårdsstöd år 2019 beräknas vara 31 168 euro (bokslut 2017: 29 274,11 euro, budget 2018: 30 000 euro).

7.2.2. Äldreomsorg

Äldreomsorg avser åtgärder i syfte att bistå äldre människor med den hjälp de behöver för att klara av sin vardag. Hjälpbehovet kan vara förorsakat av sjukdom, funktionsnedsättningar eller ålderssvaghet. Äldreomsorgen omfattar närståendevård, hemservice inklusive stödtjänster, effektiviserade serviceboendet Kapellhagen, färdtjänst enligt socialvårdsförordningen och vård på åldringshem (Oasen). God vård präglas av kundfokusering, god kvalitet, tillgänglighet och öppenhet som ges av en kompetent och välmående personal.

7.2.2.1. Effektiverat serviceboende Kapellhagen (ESB)

Effektiverat serviceboende är avsett för personer som behöver omvårdnad dygnet runt utan att vara i behov av institutionsvård. Effektiverat serviceboende innebär att serviceboendet är bemannat dygnet runt. Kännetecknet för effektiverat serviceboende är:

- att personen bor i en hyresbostad, för vilken det finns uppgjort ett hyresavtal enligt hyreslagen
- att personen själv bor i bostaden, att personen har möjlighet att påverka hur boendet och servicen i samband med det organiseras
- personen själv bekostar sin hemsjukvård via ÅHS.

Kapellhagen fastställdes som effektiverat serviceboende i maj 2015. Kapellhagen omfattar 12 boendeplatser, som beräknas vara i användning hela år 2019. Personalen består av totalt 8,82 årsverken fördelade enligt följande:

- 0,5 ledande närvårdare
- 6,7 närvårdare
- 0,8 ekonomi/vårdbiträde
- 0,35 vårdbiträde
- 0,47 lokalvårdare.

I denna volym ingår inte poolanställningar för semester-, förkortnings-, utbildnings- och sjukvårdare.

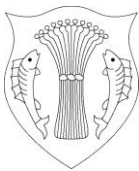
För lokalvården som till 34 % betjänar andra verksamheter beräknas en motsvarande inkomst till äldreomsorgen.

Målsättning

- Erbjudna äldre och personer med funktionsnedsättningar dygnet runt boendeservice och god vård.
- Möjlighet att erbjuda de äldre en meningsfull tillvaro med social kontakt, sysselsättning och aktiviteter som förhöjer livskvaliteten, bl.a. genom samverkan med daghemmet Vidungen.
- Följa en uppdaterad värdegrund för aktiverande och rehabiliterande äldreomsorg.
- Kunnande, motiverad och välmående personal.

Åtgärder för att uppnå de uppställda målen

- Rehabiliterande arbetssätt.
- Välplanerad och mångsidig verksamhet dagligen.
- Regelbundna dokumenterade möten.
- Regelbunden fortbildning.
- Fortlöpande samarbete med andra enheter och hemsjukvården.
- Tätt samarbete med arbetsplatshälsovården för att upprätthålla en välmående personal.

7.2.2.2. *Hemservice*

Hemservice är en lagstadgad service som kommunen ska erbjuda den person som inte själv kommer tillrätta i sitt hem utan hjälp. I hemservice ingår personlig omvårdnad och stödtjänster som måltids-, bad-, städ-, transport eller följeslagartjänst.

10 % av personalens arbetstid räknas till hemservice utanför Kapellhagen.

Målsättning

- Kommunens hemservice strävar till att genom god omsorg arbeta förebyggande och i samverkan med andra som t.ex. hemsjukvården, närståendevårdare och församlingen förlänga handikappades, svårt sjuka och äldre personers möjligheter att bo hemma. Hemservicen kan även fungera som stödservice för barnfamiljer i behov av stöd vid sjukdom, BB-vistelse, rehabilitering och vid förebyggande barnskydd.

Åtgärder för att nå de uppställda målen.

- Identifiera klient med behov av hemservice eller andra stödformer t.ex. genom förebyggande hembesök, handledning, serviceradgivning och kartläggning av servicebehovet.

7.2.2.3. *Oasen boende- och vårdcenter*

Kommunen har två platser på Oasen boende- och vårdcenter. Tanken är att Oasen används då en person är färdigbehandlat på sjukhus men behöver mer sjukvård än Kapellhagen kan ge. Oasen erbjuder även avlastningsvård.

Under 2018 har kommunens platser på Oasen mestadels varit utlånade till andra kommuner eftersom de flesta kan vårdas på Kapellhagen.

Äldreomsorg på distans erbjuds genom samarbetsavtal med andra kommuner.

RAI-mätinstrumentet pausas 2019, eftersom kommunen inte erbjuder flera olika vårdplatsnivåer.

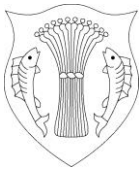
7.2.2.4. *Närståendevård*

Anhöriga är en viktig källa till hjälp och stöd för den äldre. Den informella vården och omsorgen av äldre är i vårt samhälle omfattande och de anhöriga gör en samhällsekonomisk betydelsefull insats. Närståendevården grundar sig på lagen om närståendevård (FFS 937/2005) som trädde i kraft på Åland 01.01.2009. Mellan kommunen och närståendevården uppgörs ett avtal och en vårdplan om närståendevården. Kommunen bör garantera avlastning för närståendevårdaren fem dygn per månad i det fall närståendevårdaren är bunden till vården dygnet runt. Stöd för vård av närstående utbetalas efter avtal och uppgjord vårdplan. Socialsekreteraren uppdaterar vårdplanerna minst en gång per år. Behovet av närståendevård beräknas öka något från 2018 till 2019. Socialkansliet strävar till att kunna erbjuda utbildning och rekreation för närståendevårdare.

Målsättning

- Socialsekreteraren och hemservicepersonalen strävar till att jobba i nära samarbete med närståendevårdaren och den vårdbehövande.

7.2.3. Individ- och familjeomsorg

Tjänsterna inom socialvården är antingen anslagsbundna eller baserar sig på subjektiv rätt. Subjektiv rätt betyder att kommunen har särskilda skyldigheten att ordna service. Kommunen tillhandahåller anslagsbunden service inom ramen för de anslag som reserverats för denna service, medan de tjänster som omfattas av den särskilda skyldigheten att ordna service ska tillhandahållas oberoende anslag.

7.2.3.1. Barnskydd och ungdomsvård

Socialnämnden ska alltid beakta ett barns bästa, vilket i första hand betyder öppna stödåtgärder som stödfamilj/stödperson, familjearbete eller ekonomiskt stöd. Ibland räcker inte dessa åtgärder och barnet måste omhändertas och placeras. Vid behov köps tjänster av Mariehamns stad som upprätthåller barn- och mödrahemmet Tallbacken för t.ex. akuta barnskyddsfall, våld i hemmet eller av privata barnskyddsanstalter. Lumparland är med i barnskyddsjouren för fasta Åland, med en jouromgång per år. Skyddshemmet på Tallbacken finansieras av staten.

Målsättning

- Handläggningen av ärenden följer de lagar och förordningar som styr socialvårdens verksamhetsområde.
- Förstärka och stöda klientfamiljers resurser och tro på att finna lösningar i deras livssituation.
- Barnens behov är i centrum för allt beslutsfattande.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Socialsekreteraren för en dialog med familjerna som har behov av stödåtgärder och erbjuder därefter de tjänster som anses ändamålsenliga. I särskilda fall samarbetar socialsekreteraren med socialförvaltningen i Lemland, baserat på det under hösten 2018 uppdaterade samarbetsavtalet mellan kommunerna gällande individ och familjeomsorg.
- Kontinuerlig fortbildning av personal erbjuds.

7.2.3.2. Fältarna

Fältarna arbetar i förebyggande syfte kring tobak, alkohol och narkotika med ungdomar och unga vuxna i åldern 13-20 år. Lumparland köper fältarnas tjänster av Mariehamns stad och betalar enligt antalet ungdomar i åldern 13-18 år.

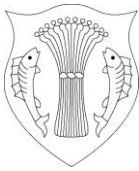
7.2.3.3. Familjerådgivning

Socialnämnden köper familjerådgivningstjänster för kommuninvånarna enligt deras behov från Folkhälsan. Besöken är avgiftsfria för kommuninvånarna medan kommunen betalar 145 € per besök år 2019. Antalet besök 2019 beräknas vara ca 40 st.

7.2.4. Annan service för äldre och handikappade

7.2.4.1. Färdtjänst

Färdtjänst ökar möjligheten till att kunna bo kvar i Lumparland. En gravt handikappad person har enligt lag om service och stöd på grund av handikapp rätt till 18 enkelresor per månad. Färdtjänst beviljas enligt handikappservicelagen eller socialvårdslagen i enlighet med socialnämndens fastställda kriterier. Till 2019 planeras införandet av elektroniska färdtjänstkort för att underlätta han-

terningen av färdtjänstadministrationen och öka likabehandlingen bland färdtjänstberättigade på Åland.

7.2.4.2. *Handikappservice*

Budgetmedel reserveras till redskap eller åtgärder som beviljas enligt handikappservicelagen. Personlig assistent: Handikappservice inkluderar den service som gravt handikappad har enligt gällande lag och förordning för handikappade. Sådan service är bland annat stödpersonsverksamhet, personlig assistans, färdtjänst och anpassning av bostäder.

Fix-tjänst

Sysselsättning på FIX tjänst kan beviljas efter utredning och individuell prövning enligt handikappservicelagen eller socialvårdslagen.

7.2.4.3. *Ålands omsorgsförbund, specialomsorger*

Kommunen kan vid behov köpa tjänster i form av boendeservice, daglig verksamhet, fritids- och semesterverksamhet, specialfritidshemsverksamhet eller råd och stöd för enskilda individer. För 2019 finns inte någon kommuninvånare som beräknas ha dessa behov.

7.2.5. *Missbrukarvård*

Kommunerna ansvarar för missbrukarvården. De bedriver ofta samarbete med organisationer och församlingar. Eftersom varje individ och varje enskilt fall är unikt finns det flera olika typer av vård. Både missbrukarna och deras anhöriga erbjuds hjälp. Beroende på behovet ges vård, stöd och rehabilitering antingen i korta eller långa perioder. Vården anordnas i olika former och vårdplatserna varierar från öppen missbrukarvård i form av rehabilitering till olika typer av boendeservice och rehabiliteringscenter. Missbrukarvården ska ordnas så att den till innebörd och omfattning motsvarar behovet i kommunen enligt gällande lagstiftning om missbrukarvård.

7.2.5.1. *A-kliniken*

Kommunen köper missbrukarvårdstjänster i form av öppenvård av Mariehamns stad.

7.2.5.2. *Pixne-kliniken*

Malax kommun erbjuder svenskspråkiga missbrukare vård vid Pixne-kliniken i Malax. Lumparland köper dessa tjänster från Malax. Socialnämnden samarbetar med olika aktörer för att tillgodose behovet bland kommunens invånare som ska ges möjlighet till vård för missbruk enligt det individuella behovet.

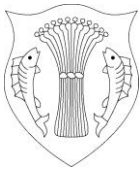
7.2.6. *Övrig social- och hälsovård*

7.2.6.1. *Utkomststöd*

Utkomststöd betalas till behövande i enlighet med gällande lagstiftning. Beslut fattas av socialsekreteraren som tjänstemannabeslut. Utkomststöd beviljas i enlighet med gällande lagstiftning. Stödet bör garantera individer/familjer en rimlig levnadsstandard och kan därmed beviljas i förebyggande syfte.

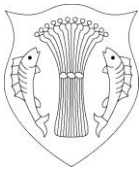
7.2.6.2. *Nyktighetsarbete*

Ansvaret för det förebyggande nyktighetsarbetet vilar på kommunens socialnämnd. Två årgångar av tidningen Eos prenumereras till skolan respektive biblioteket.

7.2.7. Ekonomiplan 2020-21

Verksamhetsområde	2020	2021	Övrigt
Socialförvaltning med individ- och familjeomsorg	<ul style="list-style-type: none"> Förberedelse för KST-organisationen, där en del av socialsekreterartjänsten, preliminärt 25 % överförs till KST. Kommunen bevakar att KST får tillräcklig lokalisering regionalt. 	<ul style="list-style-type: none"> KST i kraft fr. 1.1.2021 och budgeten med verksamhet minskar med 46 923 euro enl. 2019-års nivå, medan de externa kostnaderna beräknas till 238 875 euro för kommunens andel i KST. Socialsekreterartjänsten blir 55 % av heltid fr. 1.1.2021. 	Kommunen kan inte själv avgöra dessa öppna frågor
Barnomsorg	<ul style="list-style-type: none"> Behovet av barnomsorg kan öka när det till 2020 tillkommit flera hyresbostäder i kommunen. Huvudmannaskapet ska enl. kommande nya grundskolelag överföras till bildningsnämndens förvaltningsområde, preliminärt 1.8.2020, budget minskning för socialnämnden med ca 100 000 euro. 	<ul style="list-style-type: none"> Behovet av barnomsorg kan öka om det till 2021 kommer ännu flera hyresbostäder i kommunen. Huvudmannaskapet hos bildningsnämnden hela år 2021, medför budget minskning för socialnämnden med ca 200 000 euro. 	
Äldreomsorg	<ul style="list-style-type: none"> Kapellhagens kök behöver byggas om så att köket får en disklinje, eftersom antalet matgäster ökar. 		

7.3. Skolnämnden

Anslagsansvarig

Skolnämndens ordförande.

Anslagsansvarig för Lumparlands skola

Skolföreståndaren.

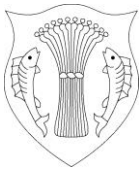
	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring mot 2018
Externa	-560 838,48	-638 879,00	-633 103,00	-0,90 %
Interna	-44 459,12	-46 166,75	-41 429,00	-10,26 %

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
3101 Skolnämnden	-2 074,59	-2 170,00	-1 686,00		
3201 Lågstadiet	-384 389,69	-426 120,00	-469 870,00		
3202 Högstadiet	-174 374,20	-210 068,00	-161 547,00		
3203 Träningsskolan		-521,00			
Totalt	-560 838,48	-638 879,00	-633 103,00	-645 765,06	-658 680,36

Skolnämndens uppgifter är att utfärda bestämmelser, direktiv och anvisningar för verksamheten och personalen samt anställa personal. Skolnämnden anger principer, riktlinjer och mål. Skolnämndens uppgift är att upprätthålla, ansvara och vid behov utvärdera verksamheten för kommunens skolväsende i Lumparlands skola. Dessutom handhar nämnden kommunens samarbete inom ramen för Södra Ålands högstadieskolor k.f. (SÅHD).

Under år 2018 beräknas skolnämnden sammanträda vid sex tillfällen. Endast budgetmötet i Kyrkby högstadieskola ger kilometeravbud.

Skötseln av administrativa rutiner är anförtrodda till skolföreståndaren, såsom att planera verksamhet, ordna skolskjutsar, fungera som förman för skolans lärare och personal, övervaka skolfastigheten, inventarierna och skolgården samt utföra övriga uppgifter som ankommer på skolföreståndaren.

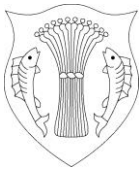
Prestationstal 2019		2018	2019	Skillnad
	Elever från i Lumparlands skola	29	29,5	0,5
	Elever från annan kommun/Ängö-Bussö Vårdö Kommun	1	0,5	-0,5
	Elever från Lu i annan kommun	0	0	0
Lu skola + Fr.kommun	Antal elever i skolan	30	30	0
SÅHD	Elever i KHS	12,5	10	-2,5
TRA	Elever i träningsundervisningen	0	0	0
Lu sk, fr.ko. SÅHD o TRÄ	Summa elever från Lumparland	42,5	40	-2,5
Lu skola	Antal undervtim/år	88,83	88,83	0
Lu skola	Undertim/elev	2,96	2,96	0
Lu skola	Antal anställda totalt	7,65	7,64	-0,01
Lu skola	Klass; timplärare och skolföreståndare	4	4	0
Lu skola	Elevassistent	1,65	1,64	-0,01
Lu skola	Kanslipersonal	0	0	0
Lu skola	Kökspersonal	1	1	0
Lu skola	Städ-köksbiträde	1	1	0
Lu skola/samarbete Le-Lu	Fastighetspersonal	0	0	0
Lu skola	Kvm	740	740	0
Lu skola	Kvm/elev	25	25	0
Lu skola	Elever som får skolskj.	12	13	-1
Lu skola	Skjuts %	41 %	44 %	-0,03

7.3.1. Lumparlands skola

I skolan bedrivs grundskoleundervisning för barn i åldrarna 7-12 år. Distriktet omfattar årskurs 1-6 i kommunen. Ansvarig för verksamheten är skolnämnden. Skolans föreståndare ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med skolans styrdokument och skolnämndens beslut och anvisningar.

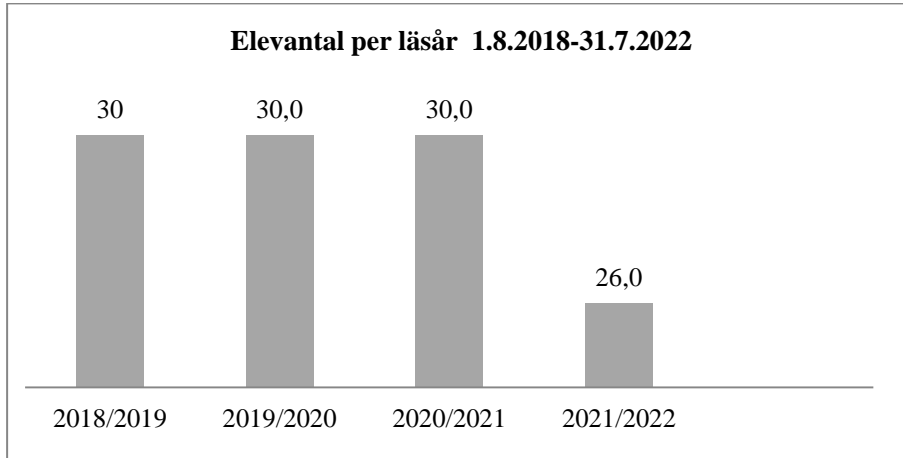
Målsättning

- Att ge eleverna goda förutsättningar för framtida studier fast kommunen har tajt med ekonomin.
- Att ge undervisning till 30 elever med en timresurs om 88,83 lärartimmar.

Budget 2019 och ekonomiplan 2020-21 för Lumparlands kommun

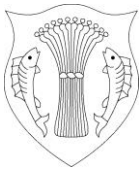
Klassorganisation	1.8.2017	1.8.2018
<u>Klass</u>	<u>Antal elever</u>	<u>Antal elever</u>
åk 1-2	11	12
åk 3-4	12	7
åk 5-6	7	11
Totalt	30	30

7.3.1.1. Personal

Personal	2018	2019
Klass; timlärare och skol- föreståndare	4	4
Elevassistent	1,65	1,64
Kanslipersonal	0	0
Kökspersonal	1	1
Städ-köksbiträde	1	1
Fastighetspersonal*	0	0

*Fastighetspersonal är ett samarbete mellan Lumparlands kommun och Lemlands kommun

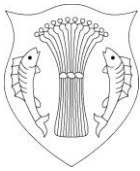
7.3.1.2. Timresursen

Begreppet timresurs är ett mått på antalet lärartimmar per vecka. Lumparlands skola får lärartimmar bekostade från Lumparlands kommun och kommunalförbundet SÅHD. Lumparlands skolas totala timresurs är enligt följande:

Timresurs	Antal lärartimmar	Lärartimmar per elev
Timresurs för allmän-undervisning (Au) på kommunens bekostnad	78,5	2,66
Timresurs för AU bekostad av SÅHD (språk, musik m.m)	2	0,07
Övrig timresurs på kommunens bekostnad	0	0
Special-undervisning på kommunens bekostnad	8	0,27
Special-undervisning bekostad av SÅHD	0	0
Elevklubb	0,33	0,01
Totalt	88,83	3,01

7.3.2. Kyrkby högstadieskola (KHS)

Lumparlands skolelever i årskurs 7-9 genomför sin skolgång i Kyrkby högstadieskola (KHS) i Jomala. Verksamheten sker inom ramen för SÅHD. Under 2019 beräknas 10 elever från Lumparland gå i KHS.

7.4. Kultur- och fritidsnämnden

Anslagsansvarig

Bibliotekssekreteraren.

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring mot 2018
Externa	-53 566,03	-53 615,16	-53 459,00	-0,29 %
Interna	-47 579,93	-35 611,03	-42 938,00	20,58 %

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
4101 Kultur- och fritidsnämnden	-1 502,15	-1 489,18	-1 506,00		
4102 Biblioteket	-33 321,88	-30 389,07	-31 926,00		
4201 Idrott och friluftsliv	-1 894,75	-3 350,00	-2 147,00		
4301 Ungdomsarbete	-8 210,32	-8 803,02	-8 570,00		
4401 Allmän kulturverksamhet	-848,80	-1 650,00	-1 350,00		
4501 Medborgarinstitutet	-7 788,13	-7 933,89	-7 960,00		
Totalt	-53 566,03	-53 615,16	-53 459,00	-54 528,18	-55 618,74

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens biblioteks-, fritids-, ungdoms- och kulturväsende. Nämnden handhar även frågor gällande medborgarinstitutet (Medis) och turism.

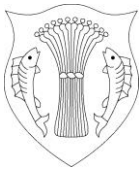
Den allmänna kulturverksamhetens huvuduppgift är att ordna kulturell verksamhet. Ungdomsarbets uppgift är att ordna ungdomsverksamhet. Till idrotts- och friluftslivsverksamheten hör att möjliggöra juniorverksamhet och att ansvara för underhållet av motionsbanan. Kultur- och fritidsnämnden fördelar föreningsbidrag. Biblioteket verkar som skol- och kommunbibliotek. Medborgarinstitutets uppgift är att erbjuda vuxna i Lumparland möjlighet till allmänbildande utbildning och meningsfylld fritidssysselsättning.

Målsättningar

Fortsatt arbete med att ha ett välfungerande kommunbibliotek i närområdet, ett bibliotek som även fungerar som ett skolbibliotek i direkt anslutning till skolan. Invånarna i kommunen ska kunna erbjudas meningsfulla fritidsaktiviteter i sin hemkommun, kursmöjligheter via Medis kursverksamhet och genom föreningsbidrag till lokala föreningar för att stödja ett blomstrande föreningsliv.

Fortsätta arbeta för att barnen och ungdomarna i Lumparland har en meningsfull fritid genom att genom att ge föreningsbidrag till föreningar som ordnar aktiviteter för barn/ungdomar, genom att stödja projekt som Starka barn, genom att barnen i Lumparland ges möjlighet att delta i de fritidsaktiviteter som arrangeras av Fritidsledarna i Lemland, men också genom att de ges möjlighet att delta i Stallets och Uncans fritidsaktiviteter i Mariehamn.

7.4.1. Föreningsbidrag

Fem ansökningar har inkommit.

7.4.1.1. Ålands 4H distrikt

Ansöker om 2000 euro för att kunna fortsätta att erbjuda barnen i Lumparland verksamhet i 4H:s anda.

1200 euro beviljas (4740 4301) Ungdomsarbete.

7.4.1.2. Lumparlands ungdomsförening

Anhåller om ett kommunalt bidrag på 7000 euro.

Beviljas 7000 euro (4740 4301) Ungdomsarbete.

7.4.1.3. LUIA r.f.

Ansöker om 1000 euro i bidrag, som kommer att i första hand användas för att täcka kostnader för ungdomsinriktade aktiviteter.

1000 euro beviljas för ungdomsverksamheten (4740 4201) Idrotts och friluftsliv.

7.4.1.4. Ridklubben Sleipner r.f.

Anhåller om 50 euro per i Lumparland bosatta barn som rider på Ridklubben, vilket är 6 barn, sammanlagt 300 euro.

300 euro beviljas (4740 4201) Idrott och friluftsliv.

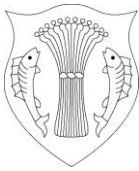
7.4.1.5. Föreningen Norden på Åland r.f.

Ansöker om verksamhetsunderstöd 0,45 euro per invånare eller ett fast kommunbidrag.

150 euro beviljas (4740 4401) Allmän kultur.

7.4.2. Ekonomiplan 2020-2021

Nämnden finner det svårt att göra upp en ekonomiplan 2020-21 för verksamheten. Nämnden utgår från att den nuvarande verksamheten fortgår i dess nuvarande form, men konstaterar att det finns mycket frågor inför framtiden. Vad händer med biblioteket och Medis i ljuset av de framtida kommunsammanslagningarna? Vad händer med de nuvarande kommunbiblioteken i en sammanlaggen kommun? Hur påverkas landskapsandelarna för kulturverksamhet som nu går till bibliotek, Medis, föreningsverksamheter m.m. i en kommunsammanslagning? Ingen information har hittills getts till biblioteken, inte heller till Kultur- och fritidsnämnden hur en kommunsammanslagning påverkar bibliotekets existens. Biblioteken förefaller inte ens nämnas i kommunutredningarna.

7.5. Byggnads- och miljönämnden

Anslagsansvarig

Byggnads- och miljöinspektören.

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring mot 2018
Externa	-20 486,91	-23 919,00	-25 103,00	4,95 %
Interna	-5 677,95	-7 837,96	-9 076,00	15,80 %

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
5105 Byggnads- och miljökansliet	-1 178,15		-960,00		
5201 Byggnadsinspektionen	-9 269,76	-10 741,00	-10 803,00		
1209 Planläggning	-3 208,00	-5 891,00	-5 948,00		
5302 Övrig miljöverksamhet	-2 664,00	-3 333,00	-3 379,00		
5952 Krogstad avfallsdeponi	-4 167,00	-3 954,00	-4 013,00		
Totalt	-20 486,91	-23 919,00	-25 103,00	-25 605,06	-26 117,16

7.5.1. Byggnads- och miljökansliet

Resultatenheten omfattar byggnads- och miljönämnden för Lemland och Lumparland och dess kansli. Nämnden och kansliet utför lagstadgade och frivilliga kommunala uppgifter. Samarbete med tekniska nämnden och kommunstyrelserna är viktigt. Även det externa samarbetet med räddningsmyndigheterna, magistraten, skattebyrån m.fl. instanser är viktigt. Byggnads- och miljöinspektören fungerar också som befolkningskyddsinspektör i Lemland och Lumparland.

Verksamhetsmål 2019

- Gott samarbete mellan nämnd och personal.
- Gott samarbete med andra myndigheter och samarbetsparter.
- Fungerande administrativa rutiner.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Att anpassa verksamheten till nya strukturer och ändrande lagstiftning.

Åtgärder för att uppnå de uppställda målen

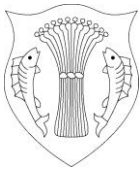
- Fortbildning för personal och nämnd.
- Samarbete och kommunikation, såväl internt och externa.

7.5.2. Byggnadsinspektionen

Resultatenheten omfattar byggnadstillsynen i Lemland och Lumparland. Verksamheten omfattar i praktiken beredning och uppföljning av bygglov, avloppstillstånd, adressregistret och dylikt. Där till fakturering av tillståndsavgifter enligt gällande taxor, upprätthållande och rapportering av byggnadsdata.

Verksamhetsmål 2019

- Ta i bruk ett nytt bygglovsprogram.

- Att tillsammans med övriga åländska landskommuner samt Ålands Vatten Ab delta i ett projekt som strävar till att förbättra databaserna och tillsynen av de enskilda avloppsanläggningarna.
- Utveckling av adresssystemet.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Fortsatt utveckling av verksamheten och rutinerna.

Åtgärder för att uppnå de uppställda målen

- Utbildning för användande av nytt dataprogram.
- Bidra med uppgifter och fakta för projekt ”koll på de enskilda avloppen”.

7.5.3. Planläggning

Resultatenheten omfattar detalj- och generalplanering samt kommunöversikterna i Lemland och Lumparland. Nämnden samarbetar med planläggare, kartläggare och experter.

Verksamhetsmål 2019

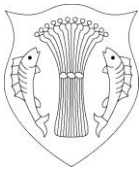
- Revidering av byggnadsordningarna i Lemland och Lumparland.
- Revideringen av Lumparlands kommunöversikt.
- Skapa bättre rutiner/säkra tillgången av planläggningstjänster.
- Slutföra arbetet med detaljplaner för delar av Söderby samt medverka till exploateringsavtal med berörda markägare.
- Detaljplanering på Granö och Skedholm.
- Uppstartning av detaljplanläggning i Långnäs i Klemetsby.
- Revidering av generalplan för centrala Lemland.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Färdigställa Lemlands och Lumparlands kommunöversikt.
- Delgeneralplanen för delar av Knutsboda och Lemböte byar med början vid Lemströms kanal.
- Slutföra detaljplanering på Granö och Skedholm.
- Detaljplanering av delar av Knutsboda och Lemböte.
- Påbörjande av detaljplanering av delar av Hellestorp.
- Påbörjande av detaljplanering av område på centrala Nåtö.
- Utarbeta planläggningsavtal och detaljplaner för områden med fastställda delgeneralplaner, där kravet för fortsatt byggande är att området detaljplaneras, samt för områden som önskas förtätas men saknar delgeneralplan.

Åtgärder för att uppnå de uppställda målen

- Samarbete med planläggare.
- Växelverkan med berörda markägare.
- Utarbeta förslag till planläggningsavtal.

7.5.4. Övrig miljöverksamhet

Resultatenheten består av medel för miljöarbete i Lemland och Lumparland.

Vision

- En hållbar samhällsutveckling.
- Ren och utsläppsfri miljö.
- Alla avloppsanläggningar i kommunerna miljömässigt hållbara.

Verksamhetsmål 2019

- Miljöhänsyn i beslutsfattanden.
- Arbetet mot ekokommuner fortsätter.
- Höja kommuninnevånarnas miljömedvetenhet.
- Förbättra vattenkvaliteten kring Lumparland.
- Miljöförbättrande åtgärder vid ett dike i Lemland.
- Medverka i projekt enskilda avlopp.

Verksamhetsmål 2020-2021

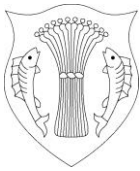
- Information om miljöfrågor och dylikt till kommuninnevånarna.
- Ta del av andra kommuners och organisationers miljöarbete.

Åtgärder för att uppnå de uppställda målen

- Dikesutlopp åtgärdas i Lemland och Lumparland.
- Bl.a. i kommunbladet sprida information, praktiska tips och dylikt angående miljövänlig konsumtion, miljöbesparande åtgärder m.m.
- Infotillfällen för allmänheten.
- Uppföljning av miljönyckeltal.
- Samarbete med kunskapsbanken Agenda-21 kontoret.
- Samarbete med nätverket Bärkraft.ax.
- Vara huvudman för projektet enskilda avlopp.

7.5.5. Krogstad avfallsdeponi

Eftervården av Krogstad före detta deponi sköts av byggnads- och miljönämnden. Övrig avfallshandling i Lumparlands sköts av Ålands Miljöservice k.f.

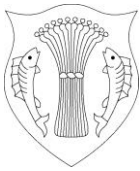

7.6. Tekniska nämnden

Anslagsansvarig
Tekniska chefen.

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring mot 2018
Externa	-224 446,04	-244 920,00	-226 804,00	-7,40 %
Interna	214 106,33	223 442,24	202 844,00	-9,22 %

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
5401 Kommunalvägar	-5 329,00	-11 867,00	-13 076,00		
5402 Bygdevägar	-65,00	-2 666,00	-2 599,00		
5403 Cykel- och gångvägar	-5 940,00	-2 940,00	-3 134,00		
5404 Snöplogning	-8 063,00	-36,00	-335,00		
5450 Bostadsgator	-4 871,00	-5 531,00	-7 020,00		
5451 Vägbelysning	-4 398,00	-8 846,00	-8 847,00		
5452 Rastplats Lumparsund	-1 207,00	-1 629,00	-1 666,00		
5505 Infopelare Klemetsby	-478,00	-865,00	-748,00		
5502 Badstrand Kapellviken	-2 034,00	-3 309,00	-2 899,00		
5506 Allmänna områden, ofördelat	-6 115,00	-3 194,00	-4 817,00		
5507 Lekpark Kapellhagen	-2 034,00	-4 209,00	-4 231,00		
5509 Fotbollsplan Klemetsby	-4 331,00	-5 998,00	-5 994,00		
5510 Motionsbana Furuborg	-1 676,00	-2 255,00	-2 264,00		
5951 Mattvätt	-2 270,00	-2 080,00	-2 103,00		
5551 Kapellhagens båthamn	-1 383,00	-1 390,00	-1 412,00		
5601 Kommunkansliet	-10 597,00	-16 362,00	-17 685,00		
5602 Grundskolan	-64 227,00	-62 688,00	-63 095,00		
5604 Slöjdsal	-3 610,00	-2 725,00	-3 029,00		
5605 Lidret	-1 207,00	-3 105,00	-3 066,00		
5606 Branddepån	-16 028,00	-18 545,00	-17 404,00		
5607 Daghemmet Videungen	-20 987,00	-23 271,00	-23 833,00		
5608 Daghemmet Myrstacken	-12 166,00	-16 969,00	-15 378,00		
5655 Prästgårdsvägen 1-3	-38 085,58	-48 083,00	-49 130,00		
5653 Prästgårdsvägen 5 och 7	8 478,00	14 907,00	16 676,00		
5654 Kapellvägen 2	10 799,00	10 890,00	11 654,00		
5701 Fastighetsserv. och uthyrningstj.	-2 012,94	-1 960,00	-948,00		
5801 Vattendistribution	1 131,00	4 554,00	5 729,00		
5802 Vattenledningar	-2,52				
5851 Reningsverk Långnäs	-18 106,05	-23 444,00	-9 060,00		
5852 Avloppsledningar	-8 609,95	2 313,00	2 910,00		
5953 Centralantenn	979,00	-3 617,00			
Totalt	-224 446,04	-244 920,00	-226 804,00	-231 340,08	-235 966,88

7.6.1. Teknisk förvaltning

I enlighet med budget, verksamhetsplan, instruktioner och stadgor ansvara för tekniska nämndens löpande verksamhet samt dess investeringar i Lemland och Lumparland. Dessa är bl.a fastighetsunderhåll, trafikleder, samt vatten- och avlopp. Uppgiftsområdet omfattar tekniska nämnden samt tekniska kansliet.

Vision

- Att förvalta kommunens egendom så att den bibehåller sitt värde samt fyller sin funktion.
- Att minska miljöbelastningen genom åtgärder inom bl.a. avfallshanteringen samt avlopps-vattenbehandlingen.
- Att föra en personalpolitik som minimerar personalomsättningen och motiverar de anställda till goda arbetsresultat.

Verksamhetsmål 2019

- Minska skillnaderna i rutiner och avgifter mellan samarbetskommunerna.
- Ta fram långsiktiga underhållsplaner för fastigheter, fordon samt kommunalteknik.
- Digitalisera alla handlingar och ritningar gällande kommunens fastigheter.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Fortsatt integrering och fördjupade insikter i verksamhetsförutsättningar och krav.

Åtgärder för att uppnå det uppställda målen

- Ordnande och deltagande i informations- och diskussionstillfällen.
- Studiebesök.
- Inventeringar och utredningar kring fastigheter, fordon samt kommunalteknik.
- Genomgång av de handlingar som finns samt inscanning och organisering.

7.6.2. Byggnader och lokaler

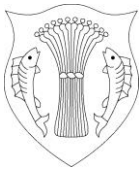
I enlighet med gällande lagstiftning samt användarnas behov tillhandahålla verksamhetslokaler för olika typer av främst offentlig verksamhet. I byggnaderna verkar i huvudsak kommunernas egna verksamhetsenheter men en liten uthyrningsverksamhet bedrivs också. Lemlands kommuns byggnader är Fritidsgården, Grundskolan jämte biblioteket, Valbohallen, Kommungården, Sveagården, daghemmen Gullvivan, Saltkråkan, Bullerboda, Söderhagen, Tallkotten och Solkatten och i Lumparland är kommunens byggnader Grundskolan jämte biblioteket, Kommungården, Branddepån, Kapellhagen samt daghemmen Videungen och Myrstacken.

Vision

- Att erbjuda trivsamma och ändamålsenliga arbets- och verksamhetsutrymmen åt kommunens olika verksamhetsenheter samt utomstående hyresgäster.
- En fastighetsförvaltning som fungerar ändamålsenligt och ekonomiskt.

Verksamhetsmål 2019

- Utförande av mindre reparations- och underhållsarbeten.
  - Färdigställa utbyggnaden av daghemmet Saltkråkan.
  - Löpande klassrumsrenoveringar i grundskolan.
  - Sanering av ungdomslokalen iUngo.
  - Inleda uppförande av ett nytt daghem på Lelökstomten.
  - Inleda uppförande av ett nytt daghem på Björkudden.
-

- Inreda ett klassrum i skolans källare.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Färdigställa de nya daghemmen på Lelök och Björkudden.
- Bygga en ny, större entré för Gullvivans daghem.
- Långsiktigt underhållsarbete.
- Energieffektivisering av fastigheter genom modernare belysning och uppvärmning.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Besök av servicepersonal och förmän på de olika objekten.
- Kort- och långsiktiga underhållsplaner för fastigheterna.

7.6.3. Hyreslägenheter

I enlighet med gällande lagstiftning samt användarnas behov tillhandahålla verksamhetslokaler för olika typer av främst offentlig verksamhet. I byggnaderna bedrivs i huvudsak uthyrning av bostadslägenheter. Kommunens hyresbyggnader är Prästgårdsvägen 5 och 7 samt Kapellvägen 2. Totalt 12 lägenheter.

Vision

- Att erbjuda trivsamma och ändamålsenliga bostadslägenheter åt kommunens hyresgäster
- En fastighetsförvaltning som fungerar ändamålsenligt och ekonomiskt.

Verksamhetsmål 2019

- Utförande av mindre reparations- och underhållsarbeten.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Långsiktigt underhållsarbete.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Besök av servicepersonal och förmän på de olika objekten.
- Kort- och långsiktiga underhållsplaner för fastigheterna.

7.6.4. Idrotts- och friluftsanläggningar

Uppgiftsområdet omfattar underhåll av idrotts- och friluftsanläggningar och friluftsområden i kommunerna i samråd med områdenas och anläggningarnas användare. Dessa är Valbo idrottsplan, Bengtsböle idrottsplan, motionsbanan i Söderby, motionsbanan i Klemetsby, gräsplanen i Klemetsby, badstränderna samt övriga friluftsområden, friluftsleden genom Lemland samt lek/idrottsplatsen vid Smedjegränd och lekplatsen vid Kapellviken.

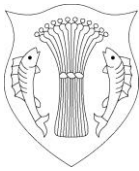
Underhållet handhas i huvudsak av kommunens enhet för fastighetsskötsel. Bokning och uthyrning av idrottsanläggningen i Bengtsböle och Valbohallen handhas av fritidsnämnden.

Vision

- Att till kommuninnevånare, sommargäster och turister erbjuda ändamålsenliga och välskötta anläggningar och områden för ledd och fri fritidssysselsättning.

Verksamhetsmål 2019

- Uppfräschningar av badstränderna.

- Uppförande av en hinderbana i Söderby.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Projektering av Vedgrundsområdet.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Komplettering av sand vid badstränderna.
- Tillsyn av toaletter och omklädningshus.

7.6.5. Fastighetsunderhåll

Uppgiftsområdet består i huvudsak av personalkostnader för den av tekniska nämnden underställda personalen som handhar fastighetsunderhåll av kommunernas byggnader, områden, anläggningar, infrastruktur och dylikt. Därtill kommer kostnaderna för fordon och övrig gemensam utrustning.

Uppgiftsområdet består av enheten för fastighetsskötsel samt enheten för lokalvård. Uppgiftsområdets kostnader fördelas internt på servicens användare.

Fastighetsskötseln upprätthåller en dygnet runt-beredskap.

Vision

- Genom att tillämpa systematiska arbetsätt vid rätt tidpunkt och i rätt omfattning utföra underhållsåtgärder som på sikt minimerar behovet av reparationer och minskar risken för att akuta situationer uppstår.

Verksamhetsmål 2019

- Utveckla arbetsrutinerna inom arbetsgruppen.
- Förbättrad ärendehantering.
- Skapa ett system för lagerföringen av VA-produkter.
- Iordningställande av Lemlands kommuns yta på södra ändan av Bengtsböle IP:s parkering.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Kompetensutveckling för att bättre underhålla byggnader och anläggningar.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Kompetensutveckling inom olika områden.
- Utveckling av systematiska arbetsätt.
- Förbättrade rutiner för fastighetsskötseln gällande planering och uppföljning av arbete.

7.6.6. Trafikleder

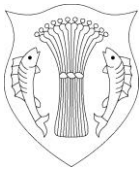
I enlighet med landskapslag om allmänna vägar (ÅFS 1957:23) sköta väghållningen av kommunalvägarna, samt sommar- och vinterunderhåll av byggnadsplanevägar samt gång- och cykelvägar. Upprätthålla vägbelysningen i kommunen. Utbetala bidrag för privata vägar.

Underhållet handhas i huvudsak av privata entreprenörer.

Vision

- Trafiksäkra vägar som så bra som möjligt tillgodoser användarnas behov.

Verksamhetsmål 2019

- Kommunalvägars vägmärken ska följa krav.
- Grundförbättring av Södra Söderbyvägen.
- Kommunal väg – Granholmsvägen.
- Kommunal väg – Lembötevägen.
- Asfaltering av Saltkråkans parkering.
- Vägbelysning längs GC-väg mellan Söderby och Bengtsböle bostadsområde.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Grundförbättring av vägar i enlighet med väginvesteringsplanen.
- ”Nya skolvägen” byggs.
- Ytbeläggning av Alex Nylunds gränd.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Byggande och underhåll av vägar.
- Utbetalning av privatvägsbidrag.
- Kort- och långsiktiga vägunderhållsplaner för kommunala vägar.
- Byte av gamla vägmärken på kommunala vägar.

7.6.7. Vatten- och avloppsverk i Lumparland

I enlighet med landskapslag om allmänna vatten- och avloppsverk (ÅFS 1979:29) handha distribution av dricksvatten samt emottagande, transport och rening av avloppsvatten. Dricksvattnet köps av Ålands Vatten Ab. Avloppsvattnet transporteras med hjälp av pumpstationer till kommunens eget reningsverk i Långnäs där det renas.

Vision

- Att distribuera dricksvatten av hög och jämn kvalitet till alla abonnenter inom vattenverkets verksamhetsområde.
- Att kunna emotta avloppsvatten samt effektivt och ekonomiskt transportera det till reningsverket i Långnäs där det renas med bästa möjliga teknik så att miljöbelastningen blir så liten som möjligt.
- Att maximera vatten- och avloppsanslutningarna inom verksamhetsområdet.

Verksamhetsmål 2019

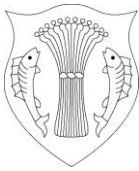
- Ansluta nya abonnenter till det befintliga ledningssystemet.
- Fortsatt kvalitetssäkring av dricksvattnet.
- Fortsatt kontrollavläsning av vattenmätare.
- God hushållning med renvattnet.
- Förbättra driftssäkerheten inom avloppsverksamheten.
- Förnya automatiken i reningsverket.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Öka driftssäkerheten inom avloppsverksamheten.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Systematisk tillsyn och underhåll av speciellt pumpstationerna.
- Provtagning och analys av distribuerat dricksvatten.

- Provtagning och analys av utsläppsvatten från reningsverket.
- Utredda vilka områden som vore mest lönsamma att expandera till.

7.6.8. Hamnverksamhet

Att underhålla och hyra ut platser i småbåtshamn i Västerängaviken (åtta platser), vid Norråker (två platser), vid Bergö strand på Järsö (en plats) och i Kapellviken (fyra platser). Därtill underhålla sjösättningsramperna i Norrby och Söderby.

Vision

- En hög uthyrningsgrad samt nöjda båtägare.

Verksamhetsmål 2019

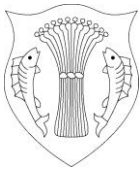
- Fortsatt uthyrning av befintliga båtplatser.
- Skapa kontrakt för samtliga båtplatser.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Fortsatt uthyrning av befintliga båtplatser.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Se över uthyrningen av varje båtplats.

7.7. Brand- och räddningsväsendet (Räddningsområde Ålands landskommuner)

Ansvarsorgan

Den gemensamma räddningsnämnden.

Anslagsansvarig

Räddningschefen.

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring mot 2018
Externa	-41 605,76	-31 180,00	-33 461,00	7,32 %
Interna	-22 998,88	-25 046,36	-25 493,00	1,78 %

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
6101 Räddningsnämnden	-36 873,00	-26 950,00	-28 516,00		
6201 Befolkningsskyddet	-4 732,76	-4 230,00	-4 945,00		
Totalt	-41 605,76	-31 180,00	-33 461,00	-34 130,22	-34 812,82

Omhändertagandet av brand- och räddningsväsendet samt befolkningsskyddet i kommunen.

Verksamhetsmål 2019

- Upprätthålla en beredskap på god nivå och på bästa sätt hantera olycka och andra oförutsedda händelser.
- Fortgå med förebyggande verksamhet, utbilda/informera personal, företag och organisationer.
- Bistå samarbetskommunerna och samarbetsparter i enlighet med uppgjorda avtal.
- Vidare ta i bruk fullt ut applikationen beträffande brandsynedelen "Daedalos IT-stöd för räddningstjänst", avtal ingått september 2018.
- Under verksamhetsåret framkomma till beslut huruvida Åland ska ineha en för kommunerna gemensam räddningsmyndighet.
- Vid behov revidera tidigare fastställda planer.
- Att utbyta befintlig manskapsbil för kommunens avtalskår Lumparlands FBK

Befolkningsskyddet

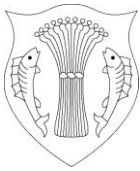
- I samarbetsområdet för befolkningsskyddet upprätthålla och utveckla kommunens befolkningsskydd beträffande beredskap, skyddsåtgärder och teknisk utrustning.
- Att kommunens räddnings- och sektorplaner hålls uppdaterade.

Verksamhetsmål 2020-2021

- Fortsätta den förebyggande synergieffekten och försöka anpassa den till kommunens verkliga behov.
- Att eleverna i kommunens skola erhåller vetskap och kunskap om utrymning av byggnad.
- Upprätthålla brandkårens utrustning och manskapsnumerär vid minst nuläget, samt särskilt beakta behovet av skolning och utbildning.

Befolkningsskyddet

- Att med av kommunfullmäktige beviljade medel på bästa möjliga sätt upprätthålla och förnya kommunens befolkningsskyddsutrustning.
- I samarbete med kommunen och andra myndigheter skapa förutsättningar att utvecklas inom befolkningsskyddsberedskapen utgående från räddningslagens rekommendationer.

Kvalitetsmål gällande verksamheten 2020-2021

- Att uppfylla brand och befolkningsskyddslagen samt av landskapsregeringen beslut gällande verksamheten.

Åtgärder för att nå de uppställda målen

- Upprätthålla goda och nära kontakter med kommunens avtalsbrandkår.
- I samråd med brandkåren göra anskaffningar vilket möjliggör fortsatt hög kvalitet på brand och räddningsmaterielen.
- Fortsätta informationen och utbildningen i brand och räddningsfrågor för turist samt vård-, skol- och omsorgspersonal vilka verkar i Lumparlands kommun.
- Med kontinuerliga intervaller för elever och personal anordna utrymningsövning och information i kommunens skola.
- Hålla samövningar mellan de brandkårer vilka genom avtal opererar i kommunen, samt arbeta för att Lumparlands FBK även deltar i övningar hos samarbetskommunerna.
- Förutsatt att kommunfullmäktige beviljar medel byta ut manskapsbilen för Lumparlands FBK.

Befolkningsskyddet

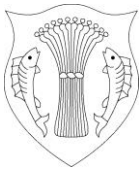
- Till kommuninvånarna och samarbete med kommunerna skapa förutsättningar och medvetenhet om befolkningsskyddets verksamhet och målsättning.
- Bistå de kommunala verksamhetsområden vid planering av oförutsedda händelser som kan påverka dess verksamhet.

7.7.1. Förändringar

Lumparlands kommuns andel för samarbetet beräknas förändra till en del om 2,79 % (2,75 %).

I budgetförslagets driftdel har beaktats de nödvändiga anskaffningarna för kommunens avtalsbrandkår för personlig skyddsutrustning.

Äskande om 25 000 euro i investeringsanslag 2019 för utbyte av befintlig manskapsbil.

8. INVESTERINGARNA

8.1. 8552 IKT-utrustning

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Skolnämnden	18 000	6 000	6 000	6 000

I IKT-planen för 2019-2021 föreslås årliga inköp av fyra bärbara datorer och fyra Ipads till Lumparlands skola.

8.2. 8557 Eltandemcykel

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Socialnämnden	4 084	4 084		

En eltandemcykel till ESB Kapellhagen planeras att införskaffas under 2019 att användas av personal tillsammans med hyresgästerna.

8.3. 8562 Manskapsbil till Lumparlands FBK

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Den gem. räddningsn.	25 000	25 000		

Manskapsbilen som Lumparlands FBK använder behöver bytas ut.

8.4. 8402 Videungens källare

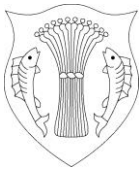
Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Tekniska nämnden	10 000	10 000		

I enlighet med genomförd konditionsgranskning av Videungens källare behöver det utföras förebyggande åtgärder för att säkerställa en bra inomhusmiljö för barn och personal.

8.5. 8521 Byte av motionsbanans belysning

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Tekniska nämnden	21 750	21 750		

Motionsbanans belysning är i dåligt skick och behöver bytas ut för att säkra en trygg miljö. Kommunen är beviljad PAF-bidrag på 25 % eller maximalt 3 250 euro under förutsättningen att bytet görs senast under 2019.

8.6. 8553 Byte av automationssystem i reningsverket

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Tekniska nämnden	40 000	40 000		

Automationssystemet i reningsverket är föråldrat och i stort behov av utbyte för att säkra driften för framtiden. Det är i dagsläget mycket svårt att få tag i reservdelar till befintligt system.

8.7. 8801 Ospecificerad utbyggnad av vattenledningar

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Tekniska nämnden	30 000	10 000	10 000	10 000

För eventuella uppkomna behov av utbyggnad av vattenledningar föreslås en årlig investering om 10 000 euro under 2019-21.

8.8. 8804 Detaljplan i Långnäs

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Byggnads- och miljön.	7 500	7 500		

En utvidgning och förändring av nuvarande detaljplan i södra Långnäs föreslås för att möjliggöra för bostadshusbebyggelse. Det föreslås att markägarna och kommunen delar på de totala beräknade kostnaderna om 15 000 euro.

8.9. Simstrand och hopptorn

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Tekniska nämnden	25 000		25 000	

En ny simstrand med hopptorn föreslås anläggas under 2020. Eventuell plats för simstranden är under utredning.

8.10. Grundförbättring av Lumpovägen

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Tekniska nämnden	50 000		50 000	

Lumpovägen är i behov av grundförbättring och planeras till 2020.

8.11. Gång- och cykelväg i Lumparby

Ansvarsorgan	Kostnad	2019	2020	2021
Tekniska nämnden	50 000			50 000

En gång- och cykelväg i Lumparby planeras till 2021.